

PRAWIDŁA STRZELAŃ MYŚLIWSKICH NA ZAWODACH ORGANIZOWANYCH PRZEZ PZŁ

Na strzelnicach Polskiego Związku Łowieckiego prowadzi się strzelania, odpowiadające sposobom polowania na podstawowe gatunki zwierzyny, występujące w naszych łowiskach.

Aby ujednoczyć zasady współzawodnictwa na zawodach w strzelaniach myśliwskich, obowiązują na strzelnicach PZŁ następujące Prawidła.

ROZDZIAŁ I

Przygotowanie strzelnic i urządzeń technicznych przed rozpoczęciem strzelań

§1

Za przygotowanie urządzeń do prawidłowego przeprowadzenia konkurencji odpowiedzialny jest organizator zawodów.

§2

1. Na osi myśliwskiej stosuje się pływającą maszynę do rzutków.
2. Maszynę do rzutków należy tak wyregulować, aby:
 - 1) tory lotu rzutków mieściły się wewnątrz strefy wyznaczonej przez linie przechodzące przez skrajne stanowiska strzeleckie i maszynę do rzutków,
 - 2) tory lotu rzutków rozmieszczone były na różnych wysokościach, jednak mierzone na dziesiątym metrze od maszyny do rzutków, nie mogą być niższe niż 1,5 metra i nie wyższe niż 4 metry nad poziom stanowisk strzeleckich,
 - 3) rzutki dolatywały od maszyny do rzutków na odległość mierzoną horyzontalnie na poziomie stanowisk strzeleckich, nie bliżej niż 55 i nie dalej niż 65 metrów.
3. Urządzenie do strzelania dubletów instaluje się na pływającej maszynie do rzutków, o której mowa w ust. 1 i 2. Urządzenie to należy tak wyregulować, aby drugi rzutek został podany po pierwszym rzutku w odległości co najmniej 5 metrów. Urządzenie do strzelania dubletów musi być wyposażone w układ sterowania, który pozwala na podanie dwóch rzutków (dubleta) w jednakowych odstępach czasowych dla każdego zawodnika. Urządzenie do strzelania dubletów musi być wyposażone w układ sterowania, który umożliwi podanie rzutków w odstępach nie dłuższych niż 2,5 sekundy.

§3

Wyrzutnie na kręgu myśliwskim należy tak wyregulować, żeby rzutki z obydwu wyrzutni w miejscu krzyżowania się przelatowały na wysokości około 4,5 metra (z tolerancją 0,5 metra), a dolatywały na

odległość mierzoną horyzontalnie na poziomie stanowisk strzeleckich, nie bliżej niż 55 i nie dalej niż 65 metrów od wyrzutni. Miejscem krzyżowania się rzutków jest punkt leżący w odległości 5,5 m od środka prostej łączącej obie wyrzutnie. Odległość 5,5 m mierzona jest w stronę przedpola strzelnicy.

§4

Wyrzutnie do rzutków na wieży przelotów należy tak wyregulować, żeby spełniały następujące warunki:

- 1) Kierunek toru lotu rzutków wypadał na linii przechodzącej od wyrzutni przez środkowe (drugie) stanowisko strzeleckie.
- 2) Wysokość lotu rzutków nad linią stanowisk strzeleckich wynosiła 20 metrów.
- 3) Rzutki przelatywały na odległość od wyrzutni do środkowego stanowiska strzeleckiego (30 metrów) w czasie od 1,4 do 1,6 sekundy.
- 4) Urządzenia do strzelania dubletów należy tak wyregulować, aby drugi rzutek podążał za pierwszym w odległości, co najmniej 5 metrów. Ponadto urządzenie musi być wyposażone w układ sterowania, który pozwala na podanie dwóch rzutków (dubleta) w jednakowych odstępach czasowych dla każdego zawodnika. Urządzenie do strzelania dubletów musi być wyposażone w układ sterowania, który umożliwi podanie rzutka w odstępach nie dłuższych niż 2,5 sekundy.

§5

Każdy rzutek, niezależnie od rodzaju strzelania, winien podążać, po wyjściu z maszyny, po wyznaczonym mu torze.

§6

1. Urządzenie ruchomej makiety zająca powinno być wykonane z blachy (3,5 - 5,0 mm) tak, aby przedstawiała zająca w skoku, długość makiety - licząc od piersi do nasady omyka - winna wynosić 45 cm, a wysokość, mierzona na środku zapadki - 17 cm. W odległości 4 cm od początku makiety (na piersi makiety), wycinamy prostokątny poziomy otwór o wymiarach 16 x 12 cm, za którym znajduje się zapadka o 1 cm większa na wszystkich bokach od otworu i wykonana z blachy 4 mm. Sprężyny i urządzenie zwalniające wg uznania konstruktora.
2. Makieta zająca musi być tak wyregulowana, aby zwalniała urządzenie sygnalizujące trafienie pod naciskiem 1 kg w każdym miejscu zapadki, jak również, aby przy strzałach z odległości 35 metrów śrutem dozwolonym do strzelania zająca, zaznaczała trafienie (wskaźnik zaznaczający trafienie z materiału koloru jaskrawego). Wskaźnik zaznaczający trafienie nie może być widoczny przed strzałem.
3. Makieta zająca powinna być ustawiona na urządzeniu poruszającym ją w taki sposób, aby odległość pomiędzy dolną jej częścią a poziomem gruntu lub belki wynosiła 14 cm. (Uwaga: poziom belki równa się poziomowi stanowiska).

4. Makieta zająca porusza się w obu kierunkach na przebiegu, przechodząc jego długość 6 metrów w polu widzenia strzelca w czasie od 1,4 do 1,6 sekundy. Odległość od stanowiska do makiety wynosi 35 metrów.

§7

Urządzenia ruchomej makiety dzika należy tak wyregulować, żeby makieta poruszała się w obu kierunkach na przebiegu, przechodząc jego długość 10 metrów w polu widzenia strzelca w czasie od 2,4 do 2,6 sekundy. Odległość od stanowiska do makiety wynosi 50 metrów.

§8

Makiety rogacza i lisa należy ustawić pionowo i prostopadle do osi strzelania, tak by były wyraźnie widoczne ze stanowisk strzeleckich. Wzdłuż osi strzelania należy ustawić przesłony, aby wyeliminować możliwość oddania strzału do niewłaściwej makiety. Organizator określa wzajemne położenie makiet z tym, że odległość pomiędzy sylwetkami musi wynosić, co najmniej 15 cm. Odległość od stanowiska do makiet wynosi 100 metrów.

§9

Organizator zawodów jest zobowiązany zapewnić obsługę techniczną do odbioru strzelnicy przez sędziego głównego oraz odpowiada za sprawność urządzeń i możliwość ich regulacji. Organizator na wniosek sędziego głównego lub stanowiskowego zobowiązany jest usunąć przeszkody uniemożliwiające odbiór strzelnicy lub przeprowadzenie zawodów.

ROZDZIAŁ II

Zasady bezpieczeństwa

§10

1. Na strzelnicach obowiązują zasady bezpieczeństwa zgodne z przepisami prawa dotyczącymi broni i amunicji, wzorcowego regulaminu strzelnic oraz szczegółowych warunków wykonywania polowania. Na strzelnicach w szczególności należy przestrzegać następujących zasad bezpieczeństwa:

- 1) broń na strzelnicy nosi się rozładowaną, bez pokrowców i bez pasów z otwartymi komorami naboju, podczas strzelania nie można zakładać pasów na broń,
- 2) ładowanie broni, składanie się, celowanie i strzelanie dozwolone jest wyłącznie na stanowisku strzeleckim z lufą zwróconą w kierunku makiet lub lotu rzutków z chwilą rozpoczęcia strzelania we właściwej kolejności.
- 3) broń śrutową wolno ładować najwyżej dwoma, a kulową jednym nabojem,
- 4) przyspiesznik wolno napinać wyłącznie przy strzelaniu do celów nieruchomych. Napięcie przyspiesznika może nastąpić tylko po dokładnym rozpoznaniu celu i złożeniu się z lufami

zwróconymi w jego kierunku, jeżeli strzał nie nastąpił, broń należy zabezpieczyć przed możliwością oddania strzału, a następnie zwolnić przyspiesznik.

- 5) nie wolno obracać się z bronią na stanowisku strzeleckim i opuszczać go zanim nie nastąpi otwarcie komór nabojoych oraz całkowite rozładowanie broni,
 - 6) po zakończeniu strzelania na danej osi zawodnik okazuje sędziemu rozładowaną broń i z otwartymi komorami nabojoych opuszcza stanowisko strzeleckie,
 - 7) strzelający jest zobowiązany przerwać strzelanie, jeżeli na przedpolu strzelnicy ukażą się ludzie, zwierzęta lub powstanie inne zagrożenie, albo podana zostanie komenda do przerywania strzelania,
 - 8) na strzelnicy zabrania się spożywania alkoholu lub używania środków odurzających oraz przebywania na jej terenie osób będących pod ich wpływem.
2. Zawodnik jest odpowiedzialny za stan techniczny broni, zapewniając bezpieczeństwo jej obsługi i użytkowania oraz odpowiednią celność niezależnie od tego, czy strzela z broni własnej, czy z broni użyczonej.
 3. Przed każdorazowym załadowaniem broni zawodnik jest zobowiązany skontrolować drożność luf (lufy).

ROZDZIAŁ III

Ogólne zasady strzelania

§11.

Strzelanie przeprowadza się w seriach, których układ i wielkość oraz zasady wartościowania strzałów w punktach określa organizator zawodów, zależnie od ich zakresu i rangi, w regulaminie zawodów.

§12.

Do strzelań myśliwskich wolno używać każdego rodzaju broni śrutowej i kulowej, uznanej przez obowiązujące prawo za broń myśliwską. Broń może być wyposażona w celownicze przyrządy optyczne.

§13.

W czasie zawodów wolno zmienić broń. W przypadku awarii broni podczas trwania konkurencji, zawodnik może ją wymienić w ciągu 5 minut.

§14.

1. Przy strzelaniu z broni myśliwskiej o lufach gwintowanych wolno używać nabojów myśliwskich o kalibrach i energii dozwolonych przepisami łowieckimi, natomiast przy strzelaniu z broni myśliwskiej gładkolufowej dopuszcza się strzelanie jedynie z amunicji śrutowej.
2. Przy strzelaniu śrutem wolno używać nabojów z naważką śrutu nieprzekraczającą 36 gramów i śrutem nie grubszym niż 2,5 mm przy strzelaniu do rzutków i nie grubszym niż 3,5 mm przy strzelaniu do makiety zająca

§15

Strzelanie przeprowadza się w grupach sześćoosobowych. W uzasadnionych przypadkach grupa może być mniej lub bardziej liczna. Kolejność strzelania poszczególnych grup, a w grupach - strzelców, odbywa się według losowania lub ustaleń organizatorów

§16

Strzelać wolno tylko po złożeniu się do strzału w postawie stojącej, ze stopami w granicach stanowiska strzeleckiego. Złożenie się do strzału oznacza przyłożenie kolby do ramienia lub tzw. dołka strzeleckiego i skierowanie lufy w stronę celu. Strzelec podczas strzelania dubletu, nie ma obowiązku przerywania składu celem ponownego złożenia się do strzału. Strzelanie odbywa się z wolnej ręki, z tym zastrzeżeniem, że do makiety rogacza i lisa można używać podpórki w postaci słupka stałego i pastorału. Podpórka może służyć wyłącznie do podparcia dłoni podtrzymującej broń.

§17

1. Przed złożeniem się do strzału na stanowisku strzeleckim obowiązuje postawa gotowości, przy której strzelec trzyma broń oburącz, skierowaną wylotami luf w kierunku strzelania i w taki sposób, aby stopka osady broni znajdowała się na wysokości biodra.
2. Wysokość biodra oznacza się paskiem z materiału koloru jaskrawego na zewnętrznej stronie stroju strzelca, w sposób umożliwiający sędziemu kontrolę prawidłowości postawy gotowości opisanej w ust. 1.”.

§18

Na osi myśliwskiej oraz przy strzelaniu do makiety zająca i dzika uruchomienie celów odbywa się po przyjęciu przez strzelca postawy gotowości. Strzelec powinien wyraźnie skłonem broni lub sylwetki zaznaczyć swoją gotowość do strzału.

§19

Przed rozpoczęciem strzelania składanie się z broni niezaladowanej jest dozwolone jedynie na stanowiskach strzeleckich, wyłącznie pod nadzorem sędziego.

§20

1. Podczas strzelań składanie się z broni przed ukazaniem się celu jest niedozwolone.
2. Oddanie strzału przed ukazaniem się celu zaliczane jako chybienie, w przypadku konkurencji śrutowych zawodnik nie ma prawa oddać drugiego strzału.

§21

Przy strzelaniu śrutem wolno oddać do każdego celu (przy rzutkach również do dubletu) nie więcej niż dwa strzały. Przy strzale do dubletów ocenia się wynik strzału bez względu na kolejność trafienia. Przy strzelaniu kulami wolno oddać nie więcej niż pięć strzałów do jednej makiety, przy czym do ruchomej makiety dzika oddaje się 10 strzałów - po jednym strzale w czasie każdego przebiegu.

§22

Strzał uznaje się za celny (skuteczny), jeśli w jego wyniku rzutek zostanie rozbity (rzutek uznaje się za rozbity, jeżeli sędziowie stwierdzą wyraźny odłamek), makieta zająca uwidoczni trafienie albo pocisk pozostawi przestrzelinę w granicach pierścieni na makiecie. Za pierścień trafiony uznaje się pierścień, do którego jest, co najmniej styczna przestrzelina o średnicy pocisku, odpowiedniej do kalibru broni użytej do strzelania.

§23

W przypadku stwierdzenia w makiecie rogacza, lisa lub dzika więcej niż pięciu przestrzelin, należy każdorazowo doprowadzić do pięciu przestrzelin, odejmując najlepsze trafienia.

§24

Nie oddanie strzału do ukazującego się celu z powodu: nie załadowania broni, nie odbezpieczenia broni, nie napięcia mechanizmów zamkowych lub innych niesprawności technicznych, traktuje się i zalicza, jako chybienie.

§25

1. Wszelkie niewypały, wynikłe z wady amunicji zarówno kulowej jak i śrutowej, należy powtarzać. W przypadku dubletu powtarza się cały dublet.
2. Za niewypał uznaje się nabój, którego ładunek śrutowy lub pocisk nie opuścił lufy mimo prawidłowego i wyraźnego zbitcia spłonki.
3. W przypadku niewypału, zawodnik nie może otwierać komór nabojoych broni, a jedynie ją zabezpiecza i trzymając lufami w kierunku celu zgłasza sędziemu niewypał. Otwarcie broni przez zawodnika powoduje nieuwzględnienie niewypału i zaliczenie chybienia.

§26

Na zawodniku spoczywa odpowiedzialność za punktualne stawienie się na stanowisku strzeleckim. Zawodnik, który nie stawi się w wyznaczonym czasie może dołączyć do grupy i od tego momentu strzelać i zdobywać punkty. Opuszczone stanowiska nie są punktowane. W uzasadnionych przypadkach, o dopuszczeniu do strzelania opuszczonej konkurencji lub jej części decyduje sędzia główny w wyznaczonym przez niego czasie.

§27

Za rozpoczęcie strzelania na konkurencjach kulowych oraz śrutowych uznaje się podanie przez prowadzącego komendy „rozpoczynamy strzelanie”, natomiast zakończenie strzelania sygnalizuje komenda „koniec strzelania”.

§28

W obrębie osi strzeleckiej obowiązuje zakaz palenia oraz używania telefonów komórkowych.

§29

Każdy zawodnik podczas strzelania zobowiązany jest do używania ochronników słuchu, a przy konkurencjach śrutowych dodatkowo ochronników oczu i głowy.

ROZDZIAŁ IV

Prawidła odnoszące się do poszczególnych strzelań

§30

Strzelanie do rzutków na **OSI MYŚLIWSKIEJ**:

1. Po sprawdzeniu gotowości do rozpoczęcia strzelania, prowadzący podaje kolejno rzutki w czasie do 3 sekund od okazania przez zawodnika gotowości do strzału. Sędzia podaje rzutek bez komendy zawodnika.
2. Po oddaniu strzałów przez wszystkich znajdujących się na stanowiskach strzelców, następuje przejście zawodników na stanowiska następne i tak aż do zakończenia serii.
3. Przy strzelaniu z podchodu, strzelcy całej grupy zajmują miejsca na stanowisku wyczekiwania.
4. Strzelec, na którego przypada kolejność strzelania, staje przed ścieżką podchodu, ładuje broń, jednak jej nie zamyka. Na komendę prowadzącego strzelanie: "marsz" - strzelec zamyka broń i trzymając ją oburącz, skierowaną wylotami luf w kierunku strzelania oraz skośnie ku górze, z kolbą na wysokości biodra, podchodzi naturalnym, równomiernym krokiem na wyznaczonej ścieżce strzeleckiej.

5. Rzutki podaje się w czasie, kiedy podchodzący strzelec znajduje się na wyznaczonej ścieżce strzeleckiej, nie dalej niż 14 a nie bliżej niż 11 metrów od wyrzutni.
6. Po przekroczeniu linii końca podchodu (11m od wyrzutni) sędzia podaje komendę „powtórzyć przejście”, w przypadku braku komendy „powtórzyć przejście” rzutek przyjęty przez zawodnika zalicza się zgodnie z wynikiem strzału, bez możliwości powtarzania.
7. Po ukazaniu się rzutka (rzutków), strzelec składa się i oddaje jeden lub dwa strzały.
8. Po oddaniu strzałów należy, nie odwracając się, broń otworzyć, rozładować i z otwartymi komorami naboju wrócić na stanowisko wyczekiwania.

§31

Strzelanie do rzutków na **KRĘGU MYŚLIWSKIM**:

1. Strzelcy całej grupy ustawiają się w rzędzie (gęsiego), zgodnie z ustaloną kolejnością, za odpowiednim stanowiskiem strzeleckim, skąd pojedynczo podchodzą na to stanowisko.
2. Strzelec, na którego przypada kolejność strzelania, zajmuje stanowisko strzeleckie, ładuje broń, przyjmuje postawę gotowości i podaje komendę „daj”, po której podaje mu się rzutek lub rzutki, w czasie do 3 sekund od podania komendy.
3. Strzelec składa się i oddaje jeden lub dwa strzały dopiero po ukazaniu się rzutka.
4. Po oddaniu strzałów należy otworzyć broń, całkowicie ją rozładować i z otwartymi komorami naboju, po okazaniu jej sędziemu, opuścić stanowisko strzeleckie.
5. Rzutki w dublecie powinny się krzyżować w miejscu pomiaru w kole o średnicy 1 metra.

§32

Strzelanie do rzutków na **PRZELOTACH**:

1. Strzelcy całej grupy ustawiają się w rzędzie (gęsiego), zgodnie z ustaloną kolejnością, za odpowiednim stanowiskiem strzeleckim, skąd pojedynczo podchodzą na to stanowisko.
2. Strzelec, na którego przypada kolejność strzelania, zajmuje stanowisko strzeleckie, ładuje broń, przyjmując postawę gotowości i podaje komendę „daj”, po której podaje mu się rzutki w czasie do 3 sekund od podania komendy.
3. Strzelec składa się i oddaje jeden lub dwa strzały dopiero po ukazaniu się rzutka.
4. Po oddaniu strzałów należy otworzyć broń, całkowicie ją rozładować i z otwartymi komorami naboju, po okazaniu jej sędziemu, opuścić stanowisko strzeleckie.
5. Trafienie zalicza się do linii stanowiska.

§33

Przy wszystkich strzelaniach do rzutków, rzutki należy unieważnić i podać nowe, jeżeli:

1. Rzutek rozerwie się przy wyrzuceniu, a przed oddaniem strzału.

2. Tor lotu rzutka odbiega od normy i rzutek nie został przyjęty; jeżeli rzutek został przyjęty zalicza się wynik strzału, jednakże strzał w takich warunkach jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy zachowane są warunki bezpieczeństwa, a rzutek jest w locie.
3. Rzutek podano przed komendą strzelca lub przed przyjęciem przez niego postawy gotowości.
4. Rzutek podany jest z niewłaściwej wyrzutni (krąg).
5. Ponadto, przy strzelaniu dubletów (kolejność przyjęcia rzutka dowolna):
 - 1) zamiast dubleta podano rzutek pojedynczy,
 - 2) zamiast pojedynczego podano dublet,
 - 3) obydwie rzutki zostaną rozbite jednym strzałem.
6. Rzutki nie zostały wyrzucone jednocześnie (dopuszczalna tolerancja 0,5 sekundy), nie dotyczy konkurencji „oś” i „przeloty”.
7. Rzutki zderzą się w locie przed strzałem.

§34

Strzelanie do makiety **ZAJĄCA W PRZEBIEGU**:

1. Strzelcy całej grupy zbierają się na stanowiskach wyczekiwania, skąd - zgodnie z ustaloną kolejnością - podchodzą pojedynczo na stanowisko strzeleckie.
2. Każdy strzelec powinien zakończyć serię dziesięciu strzałów w czasie do 5 minut, a pięciu strzałów do 2 minut i 30 sekund od chwili zajęcia stanowiska.
3. Makiety zajęcia uruchamia się w czasie do 3 sekund od przyjęcia przez zawodnika postawy gotowości.
4. Po ukazaniu się makiety w oknie przebiegu strzelec powinien złożyć się, oddać do niej jeden lub dwa strzały, po czym przeładować broń, przyjąć znowu postawę gotowości i oczekiwać ukazania się makiety następnego przebiegu, postępując podobnie aż do zakończenia całej serii przebiegów makiety.
5. Przebieg makiety należy unieważnić i powtórzyć, jeżeli:
 - 1) makieta ukaże się z niewłaściwego kierunku,
 - 2) makieta ukaże się w pozycji jak po trafieniu,
 - 3) nastąpi przed strzałem zakłócenie ruchu makiety z przyczyn technicznych, a strzelec nie oddał strzału,
 - 4) uruchomienie makiety nastąpi przed przyjęciem postawy gotowości strzelca lub po upływie 3 sekund jednak tylko w przypadku gdy strzelec nie oddał strzału,
 - 5) w wyniku awarii makieta nie sygnalizuje trafienia.

§35

Strzelanie do makiety **DZIKA W PRZEBIEGU**:

1. Strzelcy całej grupy zbierają się na stanowisku wyczekiwania, skąd, zgodnie z ustaloną kolejnością, podchodzą pojedynczo na stanowiska strzeleckie. Każdy strzelec powinien

zakończyć serię dziesięciu strzałów w czasie do 5 minut lub pięciu strzałów w czasie 2 minut 30 sekund od chwili zajęcia stanowiska,

2. Makiety dzika uruchamia się w czasie do 3 sekund od przyjęcia przez zawodnika postawy gotowości.
3. Po ukazaniu się makiety w oknie przebiegu strzelec powinien złożyć się i oddać do niej jeden strzał, po czym ponownie załadować broń, przyjąć znowu postawę gotowości i oczekiwać ukazania się makiety następnego przebiegu, postępując podobnie, aż do zakończenia całej serii przebiegów makiety.
4. Przebieg makiety należy powtórzyć, jeżeli:
 - 1) makieta ukazała się z niewłaściwego kierunku,
 - 2) nastąpiło zakłócenie ruchu makiety, a strzelec nie oddał strzału,
 - 3) uruchomienie makiety nastąpiło przed przyjęciem postawy gotowości lub po upływie 3 sekund, a strzelec nie oddał strzału.
5. Po zakończeniu serii przebiegów, należy ocenić wartość przestrzelin na makiecie, a przed ponownym jej użyciem wszystkie przestrzeliny zakreślić i zakleić naklejką lub nakleić nową makiety.

§36

Strzelanie do makiety **ROGACZA** i **LISA**:

1. Strzelcy całej grupy zbierają się na stanowisku wyczekiwania, skąd, zgodnie z ustaloną kolejnością, podchodzą na stanowiska strzeleckie,
2. Strzelcy, na których przypada kolejność strzelania, stają na wyznaczonych stanowiskach strzeleckich i oświadczając kolejno „gotów”, oczekują na sygnał do rozpoczęcia strzelania,
3. Każdy strzelec oddaje 5 strzałów ze słupka stałego oraz 5 strzałów z pastorału (o gładkiej powierzchni, końcach niezaostrzonych, długości od 2 do 2,2 m, średnicy od 2,4 do 3 cm). Organizator zapewnia 6 jednakowych pastorałów dla każdego zawodnika w grupie oraz możliwość bezpiecznego odłożenia pastorału przez strzelca, każdorazowo po oddaniu strzału. Podczas strzelania pastorał jest ustawiony prostopadle do podłoża. Podczas strzelania z pastorału, ani strzelec ani pastorał nie może być oparty o słupek stały. W tym celu organizator wyznacza obszar, w którym pastorał może być oparty wyłącznie o podłoże.
4. Prowadzący strzelanie, po stwierdzeniu gotowości strzelców na stanowiskach, daje komendę "rozpoczynamy strzelanie", która jest sygnałem do rozpoczęcia strzelania i od tej chwili mierzy się czas jego trwania,
5. Po komendzie prowadzącego strzelanie, strzelcy w przypadku pełnej serii oddają w czasie do 10 minut nie więcej niż po pięć strzałów do makiety rogacza i lisa w dowolnej kolejności,
6. Po upływie 10 minut (a przy serii skróconej po upływie 5 minut) od rozpoczęcia strzelania, prowadzący podaje komendę "koniec strzelania", po której strzelcy obowiązani są natychmiast - niezależnie od tego, czy zdążyli oddać wszystkie strzały, czy też nie - otworzyć i rozładować broń i z otwartymi komorami naboju opuścić stanowiska strzeleckie,
7. Jeżeli w czasie strzelania makieta opadnie lub zmieni prawidłową pozycję należy przerwać strzelanie, poprawić makiety i kontynuować strzelanie,

8. Po zakończeniu serii strzelania, należy ocenić wartość przestrzelin na makietach, a przed ponownym ich użyciem wszystkie przestrzeliny zakreślić i zakleić naklejką lub nakleić nowe tarcze.

ROZDZIAŁ V

Układy serii w poszczególnych konkurencjach.

§37

W strzelaniach do rzutków na **OSI MYŚLIWSKIEJ** obowiązują następujące układy serii:

1. Pełna seria 20 rzutków:

- 1) 5 rzutków pojedynczych, strzelanych na pięciu stanowiskach strzeleckich z miejsca
- 2) 5 dubletów, strzelanych na pięciu stanowiskach strzeleckich z miejsca
- 3) 5 rzutków pojedynczych, strzelanych na ścieżce strzeleckiej z podchodu

2. Skrócona seria 10 rzutków:

- 1) 5 rzutków pojedynczych, strzelanych na pięciu stanowiskach strzeleckich z miejsca
- 2) 1 dublet, strzelany ze stanowiska nr 3. Zawodnicy w bezpiecznej odległości, ustawiają się gęsiego za stanowiskiem nr 3, a następnie zgodnie z kolejnością stają na stanowisku i oddają strzały.
- 3) 3 rzutki pojedyncze, strzelane na ścieżce strzeleckiej z podchodu

§38

W strzelaniach do rzutków na **KRĘGU MYŚLIWSKIM** obowiązuje następujący układ serii:

1. Pełna seria 20 rzutków, strzelana w sposób następujący:

Kolejność strzałów	Stanowisko	Rzutek z wyrzutni		Uwagi
		wysokiej	niskiej	
1	I	X		Pojedynczy
2+3	I	X	X	Dublet
4	II	X		Pojedynczy
5	II		X	Pojedynczy
6+7	II	X	X	Dublet
8+9	III	X	X	Dublet
10	IV	X		Pojedyncze

11	IV		X	Pojedyncze
12+13	V	X	X	Dublet
14	VI	X		Pojedyncze
15	VI		X	Pojedyncze
16+17	VI	X	X	Dublet
18	VII		X	Pojedyncze
19+20	VII	X	X	Dublet

2. Skrócona seria 10 rzutków, strzelana w sposób następujący:

Kolejność strzałów	Stanowisko	Rzutek z wyrzutni		Uwagi
		wysokiej	niskiej	
1	I	X		Pojedynczy
2+3	II	X	X	Dublet
4	III		X	Pojedynczy
5	IV	X		Pojedynczy
6	IV		X	Pojedynczy
7	V	X		Pojedynczy
8+9	VI	X	X	Dublet
10	VII		X	Pojedynczy

§39

W strzelaniach do rzutków na **PRZELOTACH** obowiązuje jeden z dwóch układów serii:

1. Pełna seria 10 rzutków mieszanych (pojedynczych i dubletów), strzelanych z trzech stanowisk, jako pojedyncze i z trzech stanowisk, jako dublety, z dziesiątym rzutkiem strzelanym z wybranego przez zawodnika stanowiska,
2. Skrócona seria 5 rzutków mieszanych (pojedynczych i dubletów), strzelanych z trzech stanowisk pojedynczo i jeden dublet ze stanowiska środkowego (2).

§40

W strzelaniach do makiety **ZAJĄCA W PRZEBIEGU** obowiązuje jeden z trzech układów serii:

1. Jedna seria 10 przebiegów przemiennych - kolejno z prawej do lewej i z lewej do prawej.
2. Dwie serie po 5 przebiegów - jedna seria z prawej do lewej, druga z lewej do prawej.

3. Jedna seria skrócona 5 przebiegów - dwa z prawej do lewej i dwa z lewej do prawej oraz piąty, ustalony regulaminem zawodów.

§41

W strzelaniach do makiety **DZIKA W PRZEBIEGU** obowiązuje jeden z trzech układów serii:

1. Jedna seria 10 przebiegów przemiennych - kolejno z prawej do lewej i z lewej do prawej.
2. Dwie serie po 5 przebiegów - jedna seria z prawej do lewej, druga z lewej do prawej.
3. Jedna seria skrócona 5 przebiegów - dwa z prawej do lewej i dwa z lewej do prawej, oraz piąty przebieg, ustalony regulaminem zawodów.

§42

W strzelaniach do makiety **ROGACZA** i **LISA** obowiązuje jeden z dwóch rodzajów serii:

1. Po pięć strzałów do każdej makiety,
2. W serii skróconej obowiązuje jedna seria pięciostrzałowa, a ilość strzałów do każdej makiety określa organizator w regulaminie zawodów.

ROZDZIAŁ VI

Rodzaje wieloboju

§43

Zawody PZŁ w strzelaniach myśliwskich można organizować w następujących formach wieloboju:

1. Pełny wielobój,
2. Skrócony wielobój,
3. Niepełny wielobój, który przeprowadza się, jeżeli podczas zawodów nie można rozegrać wszystkich konkurencji. W tak powstałej sytuacji zawody rozgrywa się wyłącznie w konkurencjach, które zostały możliwe do przeprowadzenia. Niezależnie od tego, czy niektórzy zawodnicy zdolali zakończyć przerwana konkurencję, czy nie, wszystkim startującym wynik tej konkurencji nie jest zaliczany do ogólnego wyniku zawodów. Indywidualnie zawodnikom można zaliczyć do wawrzynu lub klasy mistrzowskiej pełny uzyskany wynik,
4. Poza wielobojem można organizować zawody w innych konkurencjach.

§44

Układy pełnego wieloboju myśliwskiego przedstawiają się następująco:

1. Oś myśliwska na zasadach określonych w §37 pkt 1,
2. Krąg myśliwski na zasadach określonych w §38 pkt 1,
3. Przeloty na zasadach określonych w §39 pkt 1,
4. Zając na zasadach określonych w §40 pkt 1 lub 2,
5. Dzik na zasadach określonych w §41 pkt 1 lub 2,
6. Rogacz i lis na zasadach określonych w §42 pkt 1.

ROZDZIAŁ VII

Klasy strzeleckie

§45

1. Klasa powszechna - dotyczy wszystkich startujących na zawodach w PZŁ, którzy nie osiągnęli w pełnym wieloboju myśliwskim mężczyźni - 425/500 punktów, kobiety - 375/500 punktów.
2. Klasę mistrzowską zdobywa się na Mistrzostwach Polskiego Związku Łowieckiego w Klasie Powszechnej, Krajowym Konkursie Kół Łowieckich oraz Mistrzostwa Dian obligatoryjnie, natomiast na innych zawodach szczebla centralnego, jeśli zawodnik zgłosi pisemnie przed rozpoczęciem zawodów chęć zdobycia klasy mistrzowskiej oraz pod warunkiem obecności przedstawiciela Komisji Strzelectwa Myśliwskiego NRŁ, występującego, jako obserwator lub sędzia, gdy uzna on oficjalnie prawidłowość przygotowania strzelnicy, organizację i przebieg zawodów. Warunkiem zdobycia klasy mistrzowskiej jest uzyskanie na wyżej wymienionych zawodach wyniku mężczyźni 425/500 pkt, kobiety 375/500 pkt lub lepszego. Zdobywca klasy mistrzowskiej ma prawo używać tytułu "Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego", noszenia odpowiedniej odznaki oraz posiadania wpisu w legitymacji PZŁ o zdobytym tytule. Strzelcy, którzy uzyskali klasę mistrzowską w danym roku mają prawo do końca tego roku strzelać w klasie powszechnej, jednak bez możliwości zdobywania punktów do Wawrzynu Strzeleckiego. Zawodnicy, którzy zdobyli klasę mistrzowską w danym roku i do końca roku strzelają w zdobytej klasie mogą zdobywać punkty do Wawrzynu Strzeleckiego.
3. Najwyższe wyróżnienie strzeleckie w Polskim Związku Łowieckim dla posiadających klasę mistrzowską - Wawrzyn Strzelecki - jest zdobywany według regulaminu Wawrzynu Strzeleckiego.
4. Klasy strzeleckie i tytuły uzyskane na podstawie uprzednio obowiązujących Prawideł pozostają w mocy.

ROZDZIAŁ VIII

Organizacja zawodów

§46

Zawody strzeleckie organizowane na wszystkich szczeblach w PZŁ winny być oparte o obowiązujące Prawidła.

§47

Strzelnice należy przygotować i wyregulować tak jak mówią o tym Prawidła, szczególną uwagę zwracając na sprawność maszyn, urządzeń i stan bezpieczeństwa.

§48

Organizator opracowuje i przedstawia zawodnikom regulamin zawodów, w którym ustala wybrany wariant określony Prawidłami oraz inne dane ważne dla uczestników, w tym możliwość pokazu rzutków i makiet dla pierwszego zawodnika w pierwszych sześciu grupach.

§49

Do przeprowadzenia zawodów należy zgromadzić niezbędną ilość rzutków w kolorze jednakowym dla wszystkich konkurencji w czasie zawodów (rzutki winny zawierać następujące parametry: średnica 110 mm, wysokość 27 mm, ciężar 105 g), przygotować niezbędną ilość makiet.

§50

Na osi myśliwskiej, zającu, kręgu i przelotach ustawić liczydła prezentujące uzyskany wynik przez strzelającego (2x20, 2x10). Zaleca się, aby na ścieżce podchodu zawodnik wchodził przez bramkę z fotokomórką, której przekroczenie uruchamia timer maszyny wyrzucającej rzutki lub została ustawiona przesłona ograniczająca widoczność nóg strzelca od strony sędziego stanowiskowego podającego rzutki.

§51

Wszystkim zawodnikom należy zapewnić numery startowe, które muszą być noszone w widocznym miejscu.

§52

Makiety dzika należy odpowiednio nakleić na podkład i zamocować na wózku ponad belką tak, aby wszystkie pierścienie były widoczne i możliwe do trafienia.

§53

Należy przygotować zapasową maszynę do rzutków, zapasowy wózek do dzika i zająca, a ponadto zapasową makietę zająca. Koniecznym jest również ustawienie i zainstalowanie agregatu prądotwórczego. Na początku ścieżki podchodu osi myśliwskiej umieścić napis „start”. Stanowiska na osi, kręgu i przelotach powinny być ponumerowane. Stanowisko strzeleckie powinno mieć kształt kwadratu o długości boku od 90 do 100 cm.

§54

Obsługę zawodów zapewnia organizator. W skład obsługi zawodów wchodzi 24 osoby (sędziowie i sekretariat):

oś	- 4 osoby
krąg	- 4 osoby
przeloty	- 3 osoby
zając	- 3 osoby
dzik	- 3 osoby
rogacz i lis	- 4 osoby

razem 21 + 3 osoby w sekretariacie + 1 osoba zbierająca metryki. Ponadto należy przygotować teczki na każdą konkurencję z metrykami i teczki w sekretariacie do zwrotnych metryk dla każdej osi oraz zapewnić niezbędną liczbę osób do obsługi maszyn i makiet.

§55

Organizator zapewnia opiekę lekarską na każdym zawodach.

§56

Wykorzystanie sprzętu nagłaśniającego poprawia sprawność zawodów.

§57

Organizator zapewnia odpowiednie zaplecze socjalne (parkingi, sanitariaty, bufet, miejsca spożywania posiłków, itp.).

ROZDZIAŁ IX

Podstawy klasyfikacji, wyróżnienia, tytuły, nagrody i kary

§58

Podstawy klasyfikacji:

1. Ocena trafień śrutowych. Za każdy trafiony cel zdobywa się pięć punktów. Przy strzelaniu dubletów po pięć punktów za trafiony rzutek.
2. Ocena trafień kulowych. Liczba zdobytych punktów wynika z dodawania wartości punktowych trafionych pierścieni.
3. Kolejność zajętych miejsc ustala się według liczby uzyskanych punktów.
4. W przypadku uzyskania równej liczby punktów przez dwóch lub więcej zawodników oraz przez dwa lub większą ilość zespołów, o zajętych miejscach decyduje kolejno:
 - 1) lepszy wynik w strzelaniu śrutem,
 - 2) lepszy wynik na kręgu,
 - 3) lepszy wynik na osi,
 - 4) lepszy wynik na zajacu,
 - 5) lepszy wynik na dziku.
5. Jeżeli powyższe reguły opisane w pkt 3 i 4 nie mogą przynieść rozstrzygnięcia, to w klasyfikacji zespołowej o zajętych miejscach decyduje mniejsza rozpiętość między pierwszym, a ostatnim zawodnikiem zespołu, a następnie lepsze miejsce w klasyfikacji indywidualnej najlepszego zawodnika w zespole lub klasyfikuje się *ex aequo*.
6. W klasyfikacji indywidualnej przy uzyskaniu równej liczby punktów o pierwszym miejscu decyduje zawsze dogrywka / baraż. Jeśli pierwsza rozgrywka barażowa w konkurencjach śrutowych nie przyniesie rezultatu, to następuje druga rozgrywka w tej samej konkurencji do pierwszego pudła z zachowaniem kolejki. Przeprowadza się kolejne baraże aż do skutku. Jeżeli baraż przewidziany jest w konkurencjach kulowych, strzela się pełne serie aż do wyłonienia zwycięzcy. Do kolejnego barażu przechodzą tylko ci zawodnicy, którzy uzyskali najwyższy wynik w poprzednim barażu. Sędzia Główny ogłasza warunki barażu przed rozpoczęciem zawodów. Po wyłonieniu zwycięzcy, kolejność pozostałych zawodników ustala się na podstawie reguł opisanych w pkt 4, a jeśli one nie mogą przynieść rozstrzygnięcia to klasyfikuje się ich *exaequo*.
7. W klasyfikacji indywidualnej „najlepsza kula” przy równej ilości punktów o zwycięstwie decydują kolejno: „lepszy dzik”, a następnie: ilość dziesiątek (następnie dziewiątek, itd.) w „dziku”, ilość dziesiątek (następnie dziewiątek, itd.) w „lisie” następnie jw. w „rogaczu”. W przypadku identycznego rozkładu punktów o zwycięstwie w tej kategorii zadecyduje dogrywka „baraż” na osi „dzika w przebiegu”. W razie uzyskania w barażu tej samej ilości punktów o zwycięstwie decyduje ilość dziesiątek (następnie dziewiątek, itd.). W razie identycznego rozkładu punktów dogrywkę należy powtórzyć.

§59

Wyróżnienia:

1. Rekord Polski na wszystkich mistrzostwach PZŁ - zespołowy i indywidualny,
2. Rekord Polski w Krajowym Konkursie Kół Łowieckich im. Ignacego Stachowiaka zespołowy,
3. Puchar przechodni im. Adama Monikowskiego za najlepszy wynik zespołowy w strzelaniu śrutem na Mistrzostwach PZŁ w klasie powszechnej,
4. Puchar przechodni im. Andrzeja Niezabitowskiego za najlepszy wynik zespołowy w strzelaniu kulą na Mistrzostwach PZŁ w klasie powszechnej,
5. Puchar przechodni Komisji Strzelectwa Myśliwskiego NRŁ za najlepszy wynik zespołowy w strzelaniu śrutem na Mistrzostwach PZŁ w klasie mistrzowskiej,
6. Przy okazji Mistrzostw PZŁ w kl. Powszechnej, będą wręczane odznaki „Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego” oraz dyplom pamiątkowy zawodnikom, którzy zdobyli klasę mistrzowską.
7. Puchar Zarządu Głównego PZŁ w klasie powszechnej.

§60

Tytuły:

Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego - od 425/500 pkt (mężczyźni),
Mistrz Strzelectwa Myśliwskiego – od 375/500 pkt (kobiety),
Zdobywca Wawrzynu Strzeleckiego - od 1320/1500 pkt (mężczyźni),
Zdobywca Wawrzynu Strzeleckiego – od 1260/1500 pkt (kobiety).

§61

Nagrody:

Nagrody i dyplomy ustala organizator zawodów, prezentując je uczestnikom przed rozpoczęciem zawodów. Nagrody, wynikające z regulaminu zawodów, mają charakter obligatoryjny, pozostałe - w tym fundowane i wskazane - zależą od fundatora. Nagrody i dyplomy mogą dotyczyć klasyfikacji zespołowej, indywidualnej, klasy powszechnej, mistrzowskiej, czy też Wawrzynu Strzeleckiego.

§62

Kary:

1. Za naruszenie w czasie zawodów zasad bezpieczeństwa, etyki, Prawideł, regulaminu zawodów, zasad kultury, zakłócenie porządku i inne działania naruszające obowiązujące na strzelnicy reguły, w zależności od ciężaru przewinienia, wprowadza się następujące kary dla zawodników:
 - 1) upomnienie,
 - 2) wykluczenie z udziału w zawodach.

2. Czasem zawodów jest okres zaczynający się oficjalną formułą otwarcia i kończący się oficjalną formułą zamknięcia zawodów.
3. Kary opisane w pkt 1 ppkt 1) i 2) nakłada się w czasie zawodów.

§63

1. Decyzję o ukaraniu sporządza się na piśmie: w przypadku kary upomnienia - na metryce strzelań, natomiast w przypadku kary wykluczenia z udziału w zawodach / odrębnie, w trzech egzemplarzach (dwa egzemplarze otrzymuje sędzia główny, a jeden egzemplarz, po zakończeniu zawodów, na swoje żądanie ukarany zawodnik).
2. Decyzja powinna zawierać: określenie zawodów, ich daty i miejsca, wskazanie imienia, nazwiska i numeru startowego ukaranego zawodnika, stanu faktycznego związanego z przewinieniem, naruszonego przez zawodnika przepisu, treść podjętej decyzji i jej podstawę prawną oraz czytelne podpisy sędziów (sędziego).
3. O nałożeniu kary, o ile to możliwe, należy poinformować ukaranego zawodnika.

§64

1. Upomnienie udzielane jest przez sędziego stanowiskowego lub sędziego głównego.
2. Sędzia stanowiskowy o udzielonym upomnieniu informuje bezzwłocznie sędziego głównego, przekazując mu metrykę strzelań, zawierającą decyzję o ukaraniu.

§65

1. Wykluczenie z udziału w zawodach nakładane jest przez trzyosobowe kolegium sędziów powoływane przez sędziego głównego na dane zawody. Sędzia główny jest członkiem kolegium. Kara wykluczenia z udziału w zawodach jest obligatoryjnym i najniższym zagrożeniem za spożywanie alkoholu lub używanie środków odurzających na strzelnicy.
2. Wniosek o wykluczenie z udziału w zawodach składają:
 - 1) sędzia stanowiskowy,
 - 2) sędzia główny,
 - 3) organizator zawodów.
3. Decyzja kolegium sędziów o wykluczeniu z udziału w zawodach zapada większością głosów i jest ostateczna.

§66

1. Sędzia główny po zakończeniu zawodów, w przypadku stosowania kar, sporządza protokół, w którym zamieszcza informację o wszystkich nałożonych karach wraz z informacjami, o których mowa w §63 pkt 2. Do protokołu załącza się po jednym egzemplarzu decyzji o ukaraniu.
2. Protokół sędzia główny przesyła bezzwłocznie do właściwego ze względu na organizację zawodów Zarządu Okręgowego lub Zarządu Głównego PZŁ.

ROZDZIAŁ X

Zasady sędziowania

§67

Na wszystkich zawodach organizowanych w PZŁ wprowadza się następujące zasady sędziowania:

1. Sędziów dobiera powołany przez organizatora sędzia główny. Sędzia główny na czas zawodów jest przełożonym wszystkich sędziów, może uchylać i zmieniać ich decyzje w czasie zawodów, o ile decyzje te są sprzeczne z przepisami.
2. Sędzia główny powołuje kolegium sędziów, o którym mowa w §65 pkt 1 i przewodniczy jego obradom.
3. Sędzia główny:
 - 1) sprawdza przed rozpoczęciem zawodów przygotowanie strzelnicy i uznaje jej gotowość do przeprowadzenia zawodów,
 - 2) rozdziela funkcje poszczególnym sędziom,
 - 3) przeprowadza przed rozpoczęciem strzelań odprawę z zawodnikami, w której przypomina w szczególności: o zasadach bezpieczeństwa, prawidłach strzelań, oraz informuje o wybranej konkurencji do rozgrywki barażowej i o jej warunkach,
 - 4) po zakończeniu zawodów ogłasza wyniki.
4. Funkcje sędziów mogą sprawować osoby posiadające przeszkolenie i uprawnienia do sędziowania na zawodach Polskiego Związku Łowieckiego.
5. Sędzia prowadzący na osi, kręgu, przelotach oraz zajęcu ogłasza wynik strzału zawodnika głosem lub gestem ręki.
6. Na decyzję sędziego stanowiskowego zawodnik lub kierownik zespołu zawodników może złożyć protest do sędziego głównego. Protest ten powinien być złożony i rozpatrzony bezzwłocznie.
7. Sędzia stanowiskowy obowiązany jest bezzwłocznie informować sędziego głównego o złożonych protestach, a także o wszelkich zaistniałych problemach, w tym technicznych. Protest, a także decyzja sędziego głównego muszą być odnotowane przez sędziego stanowiskowego na metryce.
8. Decyzje sędziego głównego podczas zawodów są niepodważalne.
9. Na decyzję sędziego głównego zawodnik lub kierownik zespołu zawodników może w ciągu tygodnia od dnia zakończenia zawodów złożyć zażalenie do organizatora zawodów. Zażalenie powinno być rozpatrzone w ciągu miesiąca od chwili otrzymania go przez organizatora.

§68

Załącznik do Prawideł stanowią:

- 1) Rysunki wszystkich osi,
- 2) Wzory makiet dzika, lisa i rogacza,
- 3) Wzory metryk,
- 4) Wzór sprawozdania z zawodów.